

نقش شهروندان در بازیافت و تفکیک زباله ها

مدیریت زباله یکی از حیاتی ترین کارهایی است که روزانه در هر شهری انجام می شود زیرا اولیای امور با مشکلات دفع مقادیر عظیمی از زباله تولیدی روزانه مواجه هستند. به همین دلیل است که تفکیک زباله از مبدأ باید بسیار مورد توجه قرار گیرد. بازیافت زباله ها از دو جهت مفید خواهد بود: هم زباله کمتری در محیط ایجاد خواهد شد و هم مواد خام کمتری مورد استفاده قرار خواهد گرفت. اکنون این سؤال مطرح می شود که آیا تا به حال به این فکر کرده اید که نقش شما در حفظ منابع طبیعی، کاهش آلودگی، و کاهش مصرف انرژی چقدر پررنگ است؟ همه ما روزانه خبرهای نا امید کننده فراوانی در زمینه محیط زیست می شنویم: بحران انرژی، بحران آب، آلودگی هوای شهرها، افزایش نگران کننده تولید زباله و... یکی از رفتارهای اشتباه ما، به زباله مربوط می شود؛ از ریختن آن در کوچه و خیابان گرفته تا جدا نکردن زباله ها و حتی به موقع نگذاشتن آنها در مخازن. این موضوع را دست کم نگیرید. شاید هر روز کوچه و محله تان را تمیز و پاک دیده اید و متوجه اشتباهی که بسیاری از ما آدمها انجام می دهیم نشده اید. در مباحث مربوط به زباله توجه به پیشگیری از تولید زباله، کاهش مقدار تولید زباله، استفاده از تولیداتی که به دفعات قابل استفاده باشند، بازیافت، و دفن زباله از اهمیت به سزایی برخوردار است. همه نوع زباله خانگی را می شود به نوعی محدودتر کرد و با درست مصرف کردن، در پایین آوردن سطح زباله های تولیدی، نقشی داشت. بسیاری از این زباله ها که در واقع پس مانده خوراکی ها است، به نوعی با تبدیل شدن به کود کمپوست، قابل بازگشت به چرخه محیط زیست هستند اما تولیداتی که پایه نایلونی و پلاستیکی دارند دیگر هیچ گاه به طبیعت برنمی گردند. برای بهتر زیستن در شهر قزوین، علاوه بر اینکه به مدیریت توانمند نیاز داریم به تعامل مثبت همه ی شهروندان با این مدیریت هم نیاز داریم. این که شهروندان، مدیران شهری را تنها متولیان امور اجرایی در شهر بدانند و از خود سلب مسؤلیت کرده و به مشکلاتی که در کوچه و خیابان به وجود می آید هیچ توجهی نداشته باشند، زندگی در شهر را با مشکل مواجه می کند.

ما شهروندان باید نگاهی عمیق تر به تولید زباله در خانه های خود بیندازیم: به طور کلی زباله های خانگی از دو قسمت تشکیل شده است:

الف) پسماند تر نظیر انواع باقیمانده مواد غذایی، میوه و سبزیجات و.....

ب) پسماند خشک نظیر انواع پلاستیک و لاستیک، فلزات و قوطی های کنسرو، شیشه ها و ظروف شیشه ای، کاغذ و مقوا، ظروف یکبار مصرف، نان خشک و.....

مدیریت مواد زاید جامد در منزل بخش جامعی از نگهداری منزل است زیرا از این طریق می توانید در رها شدن شهرتان از تهدید زباله سهیم باشید. فرآیند مدیریت مواد زاید سه عنصر اساسی دارد که عبارت از کاهش، استفاده مجدد و بازیافت می باشد. هدف اصلی از کاهش تولید زباله این است که تولید زباله به حداقلی که ممکن است برسد. شما می توانید تولید زباله را با مصرف کمتر که تولید زباله کمتر می کند کاهش دهید. به هنگام خرید می توانید از کیسه پارچه ای به جای کیسه نایلونی استفاده کنید. یک کیسه پلاستیکی در نهایت زباله می شود و ما می توانیم با جایگزینی کیسه های پارچه ای با کیسه های پلاستیکی، زباله تولیدی خود را کم کنیم. منظور از

استفاده مجدد یعنی استفاده دوباره و دوباره از یک ماده به اندازه ای که جا دارد است. بهترین مثال استفاده از شیشه های رب است که پس از اتمام محتویات رب، می توان از آن به عنوان ظروف نگهداری ادویه جات استفاده کرد. و در نهایت بازیافت، سومین گام است. برای بازیافت زباله لازم است که زباله از مبدا تفکیک شود. اکنون، سوال اینجاست که: تفکیک زباله یعنی چه؟ تاکنون چه میزان به تفکیک زباله های تر از خشک در منزل، مدرسه، یا محل کار خود پرداخته اید؟ به جداسازی پسماندهای خشک و تر از یکدیگر در مبدا تولید (مراکز مسکونی ، اداری ، تجاری ، آموزشی) تفکیک از مبدا می گویند .

و اما چرا تفکیک از مبدا؟ چرا نه؟ پس چه باید کرد؟ پیش از هر چیزی باید سعی شود در تولید زباله حداکثر دقت را به خرج دهیم، البته نه اینکه مصرف نکنیم، اما حتی المقدور از مصرف کالاهای یک بارمصرف خودداری کرده و بی جهت چیزی را دور نیاندازیم. یعنی از مواد و کالاهای استفاده صحیح و بهینه داشته باشیم. با این کار علاوه بر صرفه جویی در هزینه خانواده، مصرف مواد اولیه و انرژی، مقدار کمتری هم زباله تولید کرده ایم . بازیافت یک راه حل کامل و قطعی برای مدیریت پسماند نیست اما از تولید زباله ی بیشتر و مصرف منابع بهتر است. بازیافت یک گام به سوی زندگی سبز هم به شمار می آید. منظور از زندگی سبز عبارت است از انجام هر کاری که از تولید زیاد پسماند جلوگیری کند، آلودگی کمتری تولید و انرژی کمتری مصرف کند. بازگهی، بازمصرف و بازیافت در کانون زندگی سبز قرار می گیرند. کاهش تولید پسماند و بازیافت کردن، راه را بر صرفه جویی در مصرف منابع زمین می گشاید و آنها را از هدر رفتن و نابودی زمین نجات می دهد. عادت های مصرف به اینکه چگونه زندگی می کنید، چه چیزی می خرید و چقدر انرژی مصرف می کنید، بستگی دارند. کارشناسان محیط زیست می گویند که اکثر مردم باید از طریق خرید کمتر و مصرف کمتر، عادت های مصرف خود را تغییر دهند تا به بقای منابع زمین و سپردن آن به دست آیندگان کمک کنند.

علیرضا صفاری – سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین